

Siemen

Anna

Korttelainen

TAMMI

Anna Kortelainen

SIEMEN

Romaani

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI
HELSINKI

© Anna Kortelainen ja Kustannusosakeyhtiö Tammi 2016
ISBN 978-951-31-8998-3
Painettu EU:ssa

Ainulle

I

1

Nainen kohotti katseensa keskeneräisestä lauseesta ja tarkasteli vastapäisen kivitalon hahmoa. Sen peltikaton paikkausten välistä puski hentoja nuoria koivuja. Ilman niitä talo olisi näyttänyt kaljulta. Koivikon alapuolella ylimmän kerroksen ikkunassa vipatti televisioruudun sininen tuike, vaikka oli vasta aamupäivä.

– Koivu ja tähti, Nina mutisi ja jatkoi lauseen kirjoittamista.

Kaupungin huonokuntoisimmat talot tunnisti huurtuneista tai jäätyneistä ikkunoista. Tai ikkunoista, joissa lasiruudut oli korvattu plekseillä ja vanereilla. Joidenkin ikkunoiden repeilleitä verhoja kukaan ei koskaan vetänyt syrjään. Niissä taloissa rappaus oli putoillut sieltä täältä jo kauan sitten ja alta paljastunut vanha suomalainen tiilimuuraus, johon katolta valuva sadevesi imeytyi ahnaasti. Ne rakennukset, jotka olivat romahdusvaarassa, oli verhottu vihreillä verkoilla. Ne näyttivät katonharjalta heitetyiltä kalaverkoilta, joista muhkea saalis oli revitty kovaotteisesti. Ehkä saalis oli merenpohjasta nostettu laivanhylky, johon rihmainen merilevä oli takertunut.

Piirongin päällä olevasta radiosta kantautui juuri ja juuri kuuluvaa puhetta, muuten huoneessa oli hiljaista. Taajuus tarjosi kolmenlaisia ohjelmia: radioesitelmiä, taltioituja messuja sekä ohjelmia, joihin kuulijat saivat soittaa. Esitelmät saattoivat kestää pari tuntia ja ne olivat aina miesäänen paperista lukemia. Jumalanpalveluksia tuli monta kertaa vuorokaudessa. Niissä ääninauhat rahisivat, pappi yski suoraan mikrofoniin ja kirkkolaulu horjui välillä nuotin vieressä. Puhelinohjelmiin soitti pääosin vanhoja naisia, jotka puhuivat puhumistaan kunnes miesääni keskeytti heidät. Nina ei ymmärtänyt, mistä oli puhe. Aina välillä hän kuitenkin erotti jonkin sanan kuten, *liturgija* ja *monastyr*.

Työpöydänääreisen hiljaisuuden rikkoi säännöllisin väliajoin kadulta kantautuva viemärinkannen kalahdus, kun ohiajava auto kaasutti kovaa vauhtia sen yli. Tietokoneen näppäimistöstä kuului oma napseensa, mutta harvakseltaan, sillä Ninan työhön kuului enemmän lukemista kuin kirjoittamista. Ehkä siksi hän kirjoitti hitaasti ja hapuilevasti, teki paljon lyöntivirheitä ja palasi korjaamaan niitä aina saatuaan lauseen päätökseen. Muutaman kerran päivässä tahti nopeutui. Silloin kuulosti hetken siltä kuin varpusparvi olisi pyrähtänyt kiistelemään kourallisesta jyviä ja äkkiä taas hiljennyt.

Tietokoneen ympärillä kirjoituspöydän huopapinnalla lojui tarpeellista rekvisiittaa, muistikirjoja, valokuvia, asiakirjakopioita, tarralapuilla kirjottu kartta, suurennuslasi sekä voidedeutkilo, jonka Nina oli kaupassa päätellyt käsi-voiteeksi koska siinä seisoj sana *ruka*, kuten komennossa

Ruki vverh. Hänellä oli pienet kädet ja pitkät soukat sormet. Huoneessa oli niin viileää, että kynnet sinersivät, vaikka hänellä oli äidin kutomat kalamummonhansikkaat kädessä. Välillä hän puhalteli sormiinsa, nousi jaloittelemaan ja istahti takaisin aloilleen ennen kuin ajatus katkesi. Tummat hiukset olivat kiinni, kuten aina. Hiusraja oli kuin pehmeällä vesivärisiveltimellä maalattu, hieman epäsymmetrinen. Katse painui tekstiin, tummien ripsien kärjet olivat vaaleat. Hän oli pukeutunut farkkuihin ja kokoa liian suureen tummanharmaaseen villapaitaan, jonka helma ylettyi takamuksen alle ja hihat ranteiden yli rystysiin asti.

Työpöydän lukulampun jalkaa vasten Nina oli asettanut mustavalkoisen valokuvan. Siinä näkyi univormuun pukeutunut keski-ikäinen mies, pidättyvästi mutta lämpimästi hymyävä, tarkasti ajeltu leuka, hartiat hieman koholla. Kauluslaatoissa majurin arvomerkit. Valokuvan edessä pöydällä oli asiakirjoja joissa miehen nimi toistui siellä täällä, henkilötiedot, palvelustiedot, virkakirjeitä, leimoja ja allekirjoituksia. Päällimmäisenä oli valokopio henkilökortista, jonka ylälaitaan oli painettu sana *Kuolleeksijulistamistoimisto*. Nina katsahti miestä valokuvassa ja nyökkäsi.

Puolenpäivän aikaan Nina nousi oikomaan selkäänsä ja istahti sitten huoneen nurkkaan työnnettyyn ruosteenpunaiseen nojatuoliin. Yhdistetyn työ- ja makuutilan huonekalut olivat tummaksi petsattuja ja nojatuolin pehmusteet oli topattu kivikoviksi ja kestäviksi. Huonekalut oli mitoitettu paljon suurempiin huoneisiin ja painoivat

niin paljon, ettei niitä pystynyt liikuttamaan. Nojatuolin tassut olivat painuneet syvälle paksuun ruskeaan karvalankamattoon. Nina nosti katseensa ikkunaan. Verhot olivat läpikuultavaa kellertävää tekokuitua ja ne oli laskostettu teatterin esiripun tapaan. Ikkunan oikealla puolen oli kapea ovi sisäpihalle avautuvalle parvekkeelle, joka oli kauan sitten kotikonstein muutettu umpinaiseksi ikkunalliseksi kesähuoneeksi, kuten niin moni muukin pihapiirin parvekkeista. Nina ei uskaltanut astua omalleen, sillä päivä paistoi puulistojen ja metallireunojen saumakohdista, jotka ruoste ja haposade olivat naker-taneet haperoiksi.

Alkuun Nina oli vieroksunut tätä kolmannen kerroksen pientä yksiötä Moskovskij prospektilla, entisellä Brahenkadulla. Muuttaessaan asuntoon vajaa vuosi aiemmin Nina oli heti pannut merkille, että asunnon ominaishaju oli erilainen kuin hänen kodissaan Suomessa, vaikkei hän ollut varma, miltä kotona tuoksui. Mittasuhteet olivat tuntuneet oudoilta, ulko-oven leveys, sisäovien kapeus, keittiön työtason mataluus, huonekalujen sijoittelu. Hanoista tuli vettä äkäisinä yskäisyinä ja asunnossa oli ympäri vuoden koleaa. Mutta ruokaa laittaessa astiat ja tarvekalut asettuivat paremmille paikoille ja pyykkien kuivattaminen katonrajaan viritetyllä narulla teki huoneesta oman. Komeromaisen kylpyhuoneen istuma-ammeessa kylpiessä saattoi talvipakkasilla lämmitellä kuin kohdussa. Parin viikon kuluttua Nina ei enää kiinnittänyt erityistä huomiota asumukseensa.

Teki mieli kahvia. Nina nousi tuolista ja meni keittiöön. Hän keitti pannukahvia ja teki sen seuraksi littanan voileivän kermajuustosta ja valkeasta armenialaisesta *lavaš*-leivästä. Lavaš ei maistunut eikä tuoksunut miltään eikä myöskään murustanut, joten sitä saattoi syödä tietokoneen ääressä. Keittiö oli ahdas, lattialaatat rasahtelivat askelten alla. Ruoanvalmistusastioita oli niukasti, tuhti valurautapannu ja pari keveää alumiinivuokaa, mutta koristeellisia tarjoiluastioita oli sitä enemmän, ja osa niistä oli nostettu pieniin hyllyköihin keittiön seinille. Jääkaappi hurauteli. Vesiputket kohisivat niin äänekkäästi että olisi voinut luulla veden valuvan valtoimenaan pitkin seiniä ja lattiaita. Katonrajassa olevasta ilmanvaihtoaukosta tulvi suutavettavia tuoksuja yläkerran naapurin keittiöstä. Keittoa, lihamuhennosta, valkosipulia.

Nina kaatoi pikimustan kahvin mukiin ja ojentaessaan pannua takaisin liedelle tönäisi vahingossa lautasta, joka odotti työtason kulmalla. Voileipä läpsähti lattialle juustopuoli ylöspäin. Nina nosti sen ylös ja haukkasi. Alapintaan oli tarttunut vähän hiekkaa.

2

Nina joi kahvimukin tyhjäksi, jätti leivänlopun tiskipöydälle ja meni eteiseen. Ruokakaupassa käyminen oli usein päivän ainoa kosketus ulkomaailmaan. Hän nappasi naulakosta toppatakin ja pujahti porraskäytävään. Kattolampun keltainen valo kykeni vain pihistellen valaisemaan porrashuoneen pimeyttä. Nina nyökkäsi arasti vieraannäköiselle vastaantulijalle, jonka päällystakki lemahti tupakalle. Rapussa käyttäytyttiin samalla tavalla kuin Suomessa. Osa naapureista tervehti ystävällisesti, osa vastasi tervehdykseen epäluuloisen näköisenä, osa ei suostunut edes katsomaan kohti. Joskus Nina oli nähnyt vilaukselta vastapäisen naapurinsa eteiseen. Se näkymä oli ollut hänen ensimmäinen oppituntinsa Viipurista. Naarmuisen, lommoille potkitun, sutatun oven taakse saattoi kätkeytyä kiiltäväksi tapetoitu, jalopuupaneeleilla somistettu eteinen, jonka lattiaa peitti itämainen matto ja seinällä hohteli antiikkipeili kultaisissa kipsikehyksissä.

Ala-aulassa Nina painoi ulko-oven vihreää nappia ja työnsi oven vaivalloisesti auki. Ulko-ovi oli samanlainen kuin kadun kaikissa asuintaloissa, uudehko, pankkihol-

vin sisäänkäyntiä muistuttava, tummanruskeaksi maalattu metalliovi, josta pääsi sisälle vain numerokoodilla. Kevättalvinen auringonvalo sokaisi Ninan, kun hän astui ulos. Piha oli varmasti miellyttänyt silmää talojen valmistuessa vuosikymmeniä sitten. Silloin se ei ollut autojen vaan lasten valtakuntaa. Kurinalaisiksi leikatut lehmukset olivat kuin veistoksia pahkaisine runkoineen ja siroine piiskaoksineen.

Ninan kotitaloa kutsuttiin *hruštšovkaksi*. Suomalaiset katselivat huvittuneina hruštšovka-kerrostalojen muurauksia. Harmaat kalkkihiekkatiilet olivat kaikki erikokoisia, minkä seurauksena tiilivanat aaltoilivat mosaiikkimaisesti. Joissain julkisivuissa muurausjälki oli siistiä, joissain laasti pursuili epätasaisena kuin paksu voikerros limppuviipaleen reunassa. Hruštšovkia ei ollut rapattu, vaan tiilipinta oli jätetty paljaaksi tai maalattu vaaleanruskeaksi tai kellertäväksi. Niissä oli matalat kolmionmuotoiset erkkerit ja kapeat, umpeenrakennetut parvekkeet, jotka pysyivät kuin ihmeen kaupalla fasadiin takertuneina. Ne eivät päästäisi irti emoaluksestaan, vaikka se luhistuisi.

Ensimmäistä kertaa asuintalonsa pihalle tullessaan Nina oli laskenut matkalaukun maahan ja katsellut arvo-televasti edessään kohoavaa tiilitaloa. Se näytti tiilestä rakennetulta Neuvostoliitolta: jättiläisen savijalat oli muurattu piittaamattomasti. Neuvostoliiton aikaa Nina ei ollut ehtinyt Viipurissa nähdä, sillä hän oli käynyt siellä ensimmäisen kerran vasta runsas kymmenen vuotta aiemmin. Se oli ollut yliopiston järjestämä opiskelija-

ekskursio, rasittava viikonloppu ja meluisa luokkaretki jonka muisto herätti Ninassa edelleen pientä häpeää. Opiskelijaryhmä oli liikuskellut vain vanhassakaupungissa ja muissa matkailijoiden suosimissa kortteleissa. Haalariasuinen lauma oli kommentoinut kovaäänisesti kaikkea vastaantulevaa. Nina oli vaistonnut, että juopottelulla peiteltiin pelkoa. Hän muisti jättäytyneensä jälkeen ja pysähtyneensä tarkastelemaan Kauppatoria, joka oli vanhoista valokuvista tuttu. Torilla äkkinäinen olisi voinut luulla, että kaupungin asukkaat saivat elantonsa sitomalla luutia, punomalla koreja, kutomalla pellavaliinoja ja neulomalla pitkävartisia villasukkia. Nina oli katsellut liki autiota toriaukiota ja ihmeteltyt, asuiko Viipurissa todella kahdeksankymmentätuhatta ihmistä. Missä he olivat ja miten heihin saisi yhteyden? Matkansa aikana Nina oli vaihtanut sanasen vain kahden ihmisen kanssa. Ensimmäinen hän oli anteeksipyytäen torjunut torin reunassa tilauslinja-autoja päivystävän mummon, joka kaupusteli kuivattua kalaa, sekä hetkeä myöhemmin Kauppahallissa huivipäisen myyjättären, joka tyrkytti latvialaisia rintaliivejä.

Vasta nyt, kun Nina oli asettunut asumaan Moskovskij prospektille, hän ymmärsi, että kaupungin vilinä oli aivan toisaalla, neuvostoaikana rakennetuissa kortteleissa ja esikaupunkien ostoskeskuksissa. Nina kutsui Moskovskij prospektin kulmakuntaa Neuvostoliitoksi. Se oli Viipurin vilkkainta osaa. Pieni alue Punaisentorin ja Suvorovskij prospektin takana oli täynnä ostoksilla ja asioilla viilettäviä viipurilaisia, kauppojen ovet kävivät ja joka puolella

oli kahviloita, joissa lepuuttaa jalkoja. Kadunkulmissa oli matalia vihannes- ja hedelmä kioskeja, joiden värikkäät vahamaiset houkutukset, retikat, purjot, aprikoosit, arbuusit, oli asetettu esille ikkunaa vasten, melkein käden ulottuville. Katu kopisi askelia, korkeita korkoja, dandy-mäisen kapeakärkisiä kävelykenkiä, kiikkeriä sateenvarjorattaita, joissa torkkui röyhelöihin tai matruusiasuihin puettuja pikkulapsia. Krepostnaja ulitsan kulmassa kiiltelevä liikepalatsi edusti uutta Venäjää. Sen monivärisissä elementeissä oli jäljitely vanhan kaupunkirakentamisen torneja ja julkisivujakoja. Ostosparatiisista sai Kirgisiassa valmistettuja muotivaatteita, maastopukuja sekä leikkikaluja. Uusi supermarket oli auki vuorokauden ympäri. Sen liukuovet väistyivät kuin säikkyen Ninan edestä. Marketista hän osti kaiken: juomaveden, puolukkamehun, ruokatarvikkeet sekä pitkien työskentelyistuntojen virvokkeet eli oluen ja auringonkukansiemenet.

Nina palasi ruokakaupasta katuviilinaan. Kantamuksistaan huolimatta hän teki vielä kierroksen kotikorttelinsa ympäri ja väisteli tottuneesti jalkakäytävälle muodostuneita syviä loskalammikoita. Moskovskij prospektin puolivälissä katumaisemaa pehmensivät puistikot jotka oli istutettu kadun itäpuolelle jalkakäytävän ja hruštšovka-rivistöjen väliin. Nyt puut olivat elottomia, mutta kesällä puistikoissa oli miltei etelämaalainen tuntu, kun lehmusten vehreät latvukset peittivät talot taakseen ja antoivat varjoa ja pakopaikan liikenteen melulta. Puiden takana katutasossa olevien liikehuoneistojen tarkoitus oli hänelle epäselvä. Niiden ovissa ei näkynyt liikettä,

oviin ei ollut merkitty aukioloaikoja, mutta valot paloivat kaihdinten takana.

Ensimmäisillä iltakävelyillään muuton jälkeen Nina oli huomannut, että seuraava samansuuntainen katu Batareinaja goralle päin ei enää ollut Neuvostoliittoa. Sulokas puistokatu bulvar Kutuzova oli selvästi sukua Helsingin Esplanadille tai Tampereen Hämeenpuistolle. Sen Suomen-aikaisissa taloissa oli itsetietoista porvarillista näyttävyyttä samaan tapaan kuin Etu-Töölössä. Tutkiessaan edellisenä syksynä uusia kotikulmiaan Nina oli kaivanut vanhan kartan taskustaan. Bulvar Kutuzova oli aiemmin ollut nimeltään Kullervonkatu. Prospekt Leninan ja Moskovskij prospektin kulma oli puolestaan kauan sitten ollut Torkkelinkadun ja Brahenkadun risteyks, jonka naapurissa oli kohonnut Vapaapalokunnan korea nikkarityylinen toimitalo.

Nyt Moskovskij prospektin kadunkulmassa istui vanha mies musta nahkalippalakki päässään ja möi vasusta pulleita valkosipuleita ja jättikokoisia kaalinpäitä, joiden väri ja kiilto toivat Ninan mieleen Fazerin Parhaiden jääkarhumakeisen hopeanvihreän pinnan. Valkosipulit ja kaalit olivat Kannaksen mehevän maan hedelmiä, epäilemättä kasvatettu jollakin läheisellä datšalla.

Nina oli jo ehtinyt huomata, että tähän kaupunkimaiseen kävivät kaikki Venäjän vuodenaajat. Sitä piiskasivat räntäsateet, kunnes pakkanen kivetti kadun jääkanneksi. Sadetta edeltävä kosteus nosti nenään tuoksut takapihojen perukoilta saakka, kunnes tuli helle, joka hautoi pölyisiä julkisivuja ja lämmitti rakennukset ytimiinsä asti.

Nina oli monesti huomannut, että kaupungin jättämään joutuneet viipurilaiset ja heidän jälkeläisensä muistivat vain kesän ja auringonpaisteen. Oli kuin ennen sotaa Kannaksen taivaalta ei olisi koskaan vihmonut räntää, rospuutto ei olisi raiskannut, takatalvi masentanut. Vain talvisodan aikana Kannaksella oli ollut kovia pakkasia, ja silloin kylmä oli vammauttanut ja surmannut puna-armeijan sotilaita. Mutta Viipurissa oleskellessaan Nina oli nähnyt mitä moninaisimpia säitä, yllättäviä ilmanalan muutoksia, kaupunkiluonnon ihmeitä. Lapsuusmaiseissa Pohjanmaalla säät vaihtuivat harkitusti ja sääti-dotuksia myötäillen. Siellä ei kokenut mannerilmaston draamaa, kun tulvatkin nousivat vuosisataisia perinteitä noudattaen ja ennustettavasti. Mutta Viipurissa Nina paleli ja hikoili ja tunsi olevansa elossa joka solullaan.

3

Takaisin asuntoon päästyään Nina huomasi, että jääkaappi piti tavallistakin kovempaa meteliä. Sen hurinaan oli ilmaantunut junnaava, falsetissa vaativa sävy. Nina huokasi. Hän ei mielellään ottaisi yhteyttä vuokraamantäänsä jolla tuskin oli varaa hankkia korjaajaa saati uutta jääkaappia.

Nina oli löytänyt asuntonsa kaupunginkirjaston avulla. Vuotta aiemmin hän oli ollut kaupungissa viiden päivän matkalla, asunut huokeassa hotellissa ja piipahtanut joka päivä kirjastossa. Narikkaa vartioiva huoliteltu rouva oli ensin suhtautunut häneen penseästi, mutta kun Nina oli tarpeeksi monta kertaa ilmestynyt kirjaston aulaan mennäkseen lehtilukusaliin tai juhlasalin konserttiin, rouva oli alkanut tervehtiä häntä tuttavallisesti. Eräänä iltana Nina oli istunut pitkään kirjaston tietokoneen ääressä ja osunut sitten narikkaan samaan aikaan kuin ikivanha pienikokoinen nainen, joka oli kaikesta päätellen narikkarouvan ystävä. Naiset keskustelivat hetken keskenään ja vilkuilivat Ninaa. Sitten narikkarouva alkoi selittää jotakin Ninalle, joka alkuvaikeuksien

jälkeen ymmärsi, että vanha daami tarvitsi alivuokralaisen.

Neiti Lidija Nikolajevnalla oli pieni vuokra-asunto Moskovskij prospektilla, mutta hän majaili miltei ympäri vuoden datšallaan runsaan tunnin verkkaisen junamatkan päässä Viipurista. Nina katseli luisevaa valkotukkaista naista suuren vaaleanpunaisen huopahatun alla ja tuumi, että oli varmaankin määräysten vastaista vuokrata asunto eteenpäin ja kaiken lisäksi ulkomaalaiselle. Mutta neiti Lidija tarvitsi epäilemättä täydennystä eläketuloihinsa. Narikkarouva oli vienyt heidät henkilökunnan tiloihin kahville, eikä Ninan kielitaito ollut riittänyt kohteliaaseen kieltäytymiseen, ei edes siinä vaiheessa kun Lidija Nikolajevna pyysi häntä alivuokralaisekseen. Nina oli nyökkäillyt ja myönnellyt, ja kun naiset olivat syventyneet keksipaketin avaamiseen, hän oli ehtinyt miettiä hetken verran. Itse asiassa ajatus ei ollut hullumpi. Hän oli vapaa asumaan missä tahansa, ja hänen työlleen olisi ainoastaan eduksi, jos hän pystyisi keskittymään siihen pitkiä aikoja ja käymään Suomessa vain tarpeen tullen.

Jo tunnin päästä asunto oli käyty katsomassa ja sopivaksi toteamassa sekä vuokrasummakin saatu päätettyä. Lidija Nikolajevna oli toivonut, että Nina suorittaisi ensimmäisen alivuokraeran hänelle käteisellä. Niinpä kesäkuun puolivälissä Nina nousi Viipurin rautatieasemalla paikallisjunaan, jossa oli muutamia kalamiehiä vavat kourassaan, retkeileviä teinejä sekä vanhoja leskierouvia eväät mukanaan. Ninan oli määrä jäädä junasta neuvostoaikaisella rautatieisakkeella, jonka nimi oli

Platforma 76 km. Kun juna alkoi hidastaa vauhtia, Nina tarkasteli vanhaa karttaa ja päätteli että Platforma 76 km sijaitsi suomalaisittain Kanneljärven ja Mustamäen asemien välissä.

Lidija Nikolajevna oli seisakkeella vastassa ja suuteli Ninaa kevyesti kummallekin poskelle.

– Milaja Nina, vanha nainen sanoi kuin omalle lapsenlapselleen ja taputti häntä hellästi poskelle.

Nina hymyili ja lasi kätensä varovasti Lidijan olkapäälle. Nyt Lidijalla oli sitruunankeltainen olkihattu päässä ja hänen kasvonsa olivat päivettyneet ja kesakkoiset. Ohuet valkeat hiukset sojottivat säkkäräisinä lierin alta. Nina osoitti sormellaan kysyvästi kylttiä, jonka hilseilevistä kirjaimista rautatie seisakkeen nimi oli vain vaivoin luettavissa. Lidija selitti monisanaisesti, ja Nina ymmärsi että Platforma 76 km kertoi olennaisen eli etäisyyden Pietarista.

Seisakkeen ympäristössä oli kaatumaisillaan kenottavia ruosteisia aaltopeltivarastoja sekä lemuava kaatopaikka. He lähtivät kävelemään rinta rinnan Lidijan osoittamaan suuntaan, ja hetken kuluttua heidän päästyään kiemurtelevalle hiekkatielle maisema muuttui hehkeäksi. Kukki-
van niityn keskellä kyyristeli hopeanharmaita talopahasia, ja ilman täytti meden tuoksu. Ilmeisistä nivelvaivoistaan huolimatta Lidija taivalsi tietä niin rivakasti että Ninan piti kiristää vauhtia.

Niityn toisella puolen kohosi viivasuora rivistö pulleita terijoensalavia ja niiden takana oli Lidijan datša. Se oli suomalaisen mummonmökin kokoinen, mutta jyrkkä

He molemmat seuraavat Viipurissa jälkiä, joita ihmiset ovat tietämättään jättäneet polulleen. Mutta myös Viipuri painaa heihin molempiin oman lähtemättömän merkkinsä.

Helsinkiläinen Nina on asettunut asumaan Viipuriin ja kiintynyt sen vetoisiin rakennuksiin ja kuoppaisiin katuihin. Hän on sukututkija ja ottanut tehtäväkseen selvittää jatkosodan kaoottisessa vetäytymisvaiheessa kadonneen upseerin kohtalon.

On kesä 1942. Majuri Luikka on saanut siirron Viipuriin, missä hänen tehtävänä on vastata Kannaksella taistelevien joukkojen muonahuollosta. Vapaahetkinään Luikka kulkee ympäri raunioitunutta lapsuudenkaupunkiaan ja kerää talteen joutomaille nousseita vieraita kasveja, sodanseuralaisia ja venäläissuosijoita, jotka itävät puna-armeijan jalanjäljissä.

Näiden kahden kulkijan tarinat lomittuvat vaihkeisella tavalla Anna Kortelaisen romaanissa. *Siemen* on haikean kaunis kertomus myyttisestä kaupungista ja sen ihmisistä, joista monet eivät ole valinneet Viipuria vaan Viipuri on valinnut heidät.

#kirja

WWW.KIRJA.FI

9 789513 189983

84.2

ISBN 978-951-31-8998-3

Kannen kuvat: Kukka © Sean824/Dreamstime.com
Viipurin rautatieasema: SA-kuva. Vänrikki M. Pietinen kuvasi
7.9.1941 aseman raunioita raivaavia venäläisiä sotavankkeja.